

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918200182
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918200182.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, proti žalovanému: T. B. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., F., zast. JUDr. Jánom Čipkom, advokátom so sídlom v Hnúšti, Partizánska 197, o zaplatenie sumy 46.216,16 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 25.06.2018, č.k. 9C/1/2018-89, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. a III. z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
- II. Rozsudok okresného súdu v II. výroku, ktorým návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:
„I. Žaloba sa zamietla.

II. Návrh žalobcu na prerušenie konania sa zamietla.

III. Žalovanému sa priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.“

2. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na právny názor NS SR 3Cdo/124/2002 zo dňa 30.03.2003 s tým, že o bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod odpadol, pôjde aj v prípade poskytnutia a prijatia plnenia na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo neskôr na základe podaného dovolania zrušené. V takomto prípade môže potom dôjsť k novému prejednaniu veci a k vydaniu rozhodnutia, ktoré je buď totožné alebo iné ako pôvodné rozhodnutie, ktoré bolo právnym dôvodom pre plnenie a splnenie si hmotnoprávnej povinnosti. Tento právny dôvod trvá aj v prípade zrušenia pôvodného rozsudku, takže nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá svoje rozhodnutie o pôvodne uplatnenom nároku. K získaniu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného by preto mohlo dôjsť až vyhlásením nového rozsudku, ktorým by bola zamietnutá žaloba v konaní 14C/65/2009 o priznanie náhrady škody (podaná terajším žalovaným v konaní 9C/1/2018). Uvedené má podstatný význam pre posúdenie vznesenej námietky premlčania nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému. Premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého tým, že pôvodný rozsudok, na základe ktorého sa už poskytlo a prijalo plnenie, bol po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho (prípadne odvolacieho súdu) nahradený novým, žalobu zamietajúcim rozsudkom, začína plynúť už jeho vyhlásením. Súd dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok voči žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 46 216,16 Eur. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, tak súd ju vyhodnotil ako irelevantnú, nakoľko pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý dosiaľ nevznikol, nemôže ani začať

plynúť premlčacia doba na jeho uplatnenie. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd žalobu ako nedôvodnú v plnom rozsahu zamietol. Žalobu oprel o ustanovenia § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o návrh na prerušenie konania až do skončenia konania pod sp. zn. 14C/65/2009, ktorý na pojednávaní konanom dňa 25.06.2018 predniesol žalobca, tak súd ho ako nedôvodný zamietol, nakoľko žalobca týmto návrhom sledoval jediný účel, a to eliminovať následky predčasne podanej žaloby. Žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu vyslovil s týmto návrhom žalobcu nesúhlas. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 3 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie, alebo aby konanie prerušil do vydania právoplatného rozhodnutia vo veci sp. zn. 14C/65/2009. Poukázal na odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Podľa žalobcu je predmetné právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie nesprávne. Právnym dôvodom pre plnenie bolo konkrétne a ničím nezameniteľné rozhodnutie, ktoré je ale v súčasnej dobe zrušené. Keby aj súd v pôvodnej veci opätovne zaviazal žalobkyňu (v pôvodnom konaní žalovanú) k rovnakému plneniu, spravil by tak na základe odlišného rozhodnutia, keďže rozsudok č.k. 14C/65/2009-132 zo dňa 28.02.2011 je definitívne zrušený. Na základe uvedeného je evidentné, že odpadol právny dôvod na plnenie, čím došlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutím č.k. 15Co/51/2016-206 zo dňa 31.10.2017 zrušil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 14C/65/2009-132 zo dňa 28.02.2011 z dôvodu, že súd v konaní o náhrady škody konal s orgánom (Ministerstvom spravodlivosti SR), ktorý nebol v danej veci oprávnený zastupovať štát. Z uvedeného je evidentné, že MS SR nie je orgánom, ktorý mal žalovanému poskytnúť plnenie vo výške 46 216,16 Eur. Z § 35 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vyplýva, že MS SR je právnickou osobou, má právnu subjektivitu, ktorá nepochybne zahŕňa aj majetkovo-právnu subjektivitu. Z § 9 a § 19 zák. č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov následne vyplýva, že kapitoly štátneho rozpočtu sú tvorené aj z rozpočtov jednotlivých ministerstiev, pričom tieto prostriedky sú účelovo viazané na príslušný rozpočtový rok. Rovnako aj rozpočtové prostriedky MS SR sú účelovo viazané na zabezpečovanie úloh štátu na konkrétnom úseku štátnej správy. Preto, ak MS SR nie je orgánom oprávneným zastupovať štát v konaní sp. zn. 14/65/2009, nemalo zo svojho rozpočtu ani poskytnúť žalovanému plnenie vo výške 46 216,16 Eur. Neexistuje právoplatné rozhodnutie, ktoré by žalovanému mu tieto prostriedky priznávalo. Odôvodnenie rozsudku je nedostatočné nepresvedčivé. V prípade, ak súd právoplatne zamietne žalobu žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia ako predčasne podanú, môže tým reálne ohroziť jej právo z dôvodu premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Preto mal súd prerušiť konanie až do času, pokiaľ sa v inom konaní nerozhodne opätovne o uplatnenom nároku na plnenie titulom zodpovednosti za škodu.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Napadnutý rozsudok považoval za vecne správny. Odvolanie žalobcu nepovažuje za dôvodné. Žalobca nesprávne označuje za moment odpadnutia právneho dôvodu plnenia už zrušenie rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 14C/65/2009-132. Ust. § 164 CSP uvádza možnosť, nie povinnosť prerušiť konanie. Je na individuálnom posúdení súdu, aký procesný postup považuje za vhodný. Skutočnosť, že súd prvej inštancie odkazuje na konkrétne rozhodnutie NS SR, nemožno bez ďalšieho označiť za nedostatočné a nepresvedčivé, tak ako to tvrdí žalobca.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v I. a III. výroku podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP) a v II. výroku podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

6. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné. Žalobca predovšetkým namietal, že nie je orgánom, ktorý má žalovanému poskytnúť plnenie vo výške 46 216,16 Eur. S uvedenou argumentáciou žalobcu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

7. Okresný súd v bode 9. správne odôvodnil a poukázal na to, že žalovaným prijaté plnenie (poskytnuté žalobcom na základe následne zrušeného rozhodnutia súdu) sa stane bezdôvodným obohatením až od doby, kým súd opätovne nevydá svoje rozhodnutie o pôvodne uplatnenom nároku. Právny dôvod trvá aj v prípade zrušenia rozsudku, ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o

bezdôvodnom obohatení až do vtedy, kým súd opätovne nevydá rozhodnutie o uplatnenom nároku. Aj premlčanie je možné počítať až od vyhlásenia nového rozhodnutia posudzujúceho tento nárok a nie doručením zrušujúceho rozhodnutia súdu, tak ako na to poukázal žalobca. (rozhodnutie NS SR 3Cdo/124/2002 zo dňa 30.03.2003, uznesenie NS SR z 23.11.2011 sp. zn. 5MCdo/17/2009). Námiетка žalobcu teda v tomto smere nie je dôvodná.

8. Odvolaciemu súdu z jeho rozhodovacej činnosti je známe, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 15Co/11/2019-306 zo dňa 26.02.2020 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 14C/65/2009-276 zo dňa 10.09.2018 ako vecne správny. Uvedeným rozsudkom okresný súd zaviazal žalovaného Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky k zaplateniu sumy 34 997,14 Eur s príslušenstvom. Dôvodná je preto námiетка žalobcu (v čase rozhodovania odvolacieho súdu), že Ministerstvo spravodlivosti SR nie je orgánom, ktorý mal žalovanému poskytnúť plnenie vo výške 46 216,16 Eur. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní, a to, že z § 35 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vyplýva, že Ministerstvo spravodlivosti SR je právnickou osobou a má právnu subjektivitu. Uvedená právna subjektivita zahŕňa aj majetkovo-právnu subjektivitu. V zmysle zák. č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy z § 9 a z § 19 vyplýva, že kapitoly štátneho rozpočtu sú tvorené aj z rozpočtov jednotlivých ministerstiev, pričom tieto prostriedky, tak ako na to poukázal žalobca, sú účelovo viazané na príslušný rozpočtový rok a sú určené na zabezpečovanie úloh štátu na konkrétnom úseku štátnej správy. Žalobca nie je zaviazaný zo svojho rozpočtu novým právoplatným rozhodnutím vyplatiť žalovanému uvedené plnenie vo výške 46 216,16 Eur. Vzhľadom na to, že žalobca uvedené finančné prostriedky žalovanému vyplatil na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol, na strane žalovaného potom došlo k bezdôvodnému obohateniu opätovným vydaním rozhodnutia o uplatnenom nároku. V danom prípade teda neexistuje právoplatné rozhodnutie, ktoré by ukladalo žalobcovi povinnosť vyplatiť žalovanému tieto finančné prostriedky. Námietku žalobcu preto v tejto časti odvolací súd považoval za dôvodnú, a rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Pokiaľ žalovaný v bode b) svojho odvolania namietal nedostatočné odôvodnenie ako aj jeho nepresvedčivosť, tu odvolací súd odvolanie žalobcu nepovažuje za dôvodné. Rozsudok okresného súdu spĺňa všetky kritériá riadneho odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.

10. Odvolací súd nepovažuje za dôvodný argument žalobcu vo vzťahu k prerušeniu konania, pretože k zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu jej predčasného podania na súd, a preto dôvod uvádzaný žalobcom - „odstránenie hrozby premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia“ je právne irelevantný, nakoľko k začatiu plynutia premlčacej doby došlo až vyhlásením nového rozhodnutia o pôvodne uplatnenom nároku. Preto odvolací súd druhý výrok, ktorým súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, potvrdil ako vecne správny.

11. V ďalšom konaní súd prvej inštancie prihladnuc na vyššie uvedené závery odvolacieho súdu (bod 8. predmetného rozsudku) bude vo veci ďalej konať v súlade s CSP, riadne vykoná dokazovanie navrhnutými dôkazmi, z ktorých vyvodí skutkový stav a na tento bude aplikovať príslušné právne normy, pričom svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, a vo veci rozhodne.

12. Zároveň okresný súd rozhodne aj o trovách konania v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

13. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).